

Lactantius om Galerius' kristenforfølgelser

5 *Lactantius (ca. 250-325) var retoriker, forfatter og kristen teolog. I sine skrifter forsvarede Lactantius den kristne tro. I værket "Om forfølgernes død" (De mortibus persecutorum) beretter Lactantius om en række forfølgelser af kristne igangsat af romerske kejsere. Med dette skrift ville Lactantius vise, at disse kejsere alle var tyranniske og led en grusom død.*

10 Men den anden Maximian (Galerius), hvem Diocletian havde knyttet til sig som sin svigersøn, var ikke blot værre end disse to,¹ som vor tid har kendt; han var værre end alle de onde mennesker, der har været til. Dette dyr rummede et naturligt barbari, en råhed, som er fremmed for romersk blod — intet under, da hans moder, som stammede fra landet nord for Donau, var flygtet over floden til Dacia Nova af frygt for carpernes angreb.² [...] [*I det følgende beretter Lactantius, at Galerius var en af de drivende kræfter bag kejser Diocletians omfattende kristenforfølgelser. Da han selv blev kejser fortsatte han forfølgelserne:*]

15 Da han altså havde opnået fuld kejsermagt [i 305], rettede han ganske sit sind mod at udplyndre den verden, han havde lagt under sig. [...]

20 Skal jeg også skildre hans forlystelser? Han havde nogle bjørne, der var lige så store og grumme som han selv, og som han havde samlet gennem hele sin kejsertid. Hver gang han ville more sig, lod han en af dem hente og kaldte den ved navn. Dem gav han mennesker — ikke at æde, men at sluge med hud og hår, og når deres lemmer blev sønderrevet, lo han, så det klukkede. Han spiste aldrig middag uden blodsudgydelse.

25 For dem, der ingen rang havde, var straffen bål og brand. Denne døds måde havde Galerius først taget i anvendelse mod de kristne, idet han forordnede, at de, som blev dømt, efter torturen skulle brændes ved en sagte ild. De blev bundet fast, og derefter tændte man en svag flamme under deres fødder, indtil huden på fodsålerne revnede af varmen, og kødet løsnedes fra knoglerne. Derefter tændte man fakler, som blev slukket igen og trykket mod alle lemmerne, så at ikke et sted på kroppen blev ladet uskadt. Samtidig stænkede man koldt vand i ansigtet og skyllede munden på ofrene, for at de ikke for hurtigt skulle kvæles af heden og opgive ånden;

30 det gjorde de først til allersidst, når de det meste af en dag havde fået brændt huden, og ildens kraft nåede ind til indvoldene. Så rejste man et bål og brændte de allerede brændte kroppe. Knoglerne blev samlet, knust til støv og kastet i floderne eller havet.

35 Disse metoder, som han altså havde studeret ved sine pinsler af de kristne, anvendte han nu af gammel vane mod alle.

Lactantius *De mortibus persecutorum* 9, 21: Oversættelse af T. Damsholt: *Lactantius: Forfølgelsernes død*. Kbh. (1971) s.36, 48f.

¹ *Disse to*: dvs. Diocletian og Maximian, der var kejsere (med titel af Augustus) 285-305. I 293 blev der udnævnt to underkejsere (med titel Cæsar), nemlig Galerius (Gaius Galerius Valerius Maximianus) og Constantius Chlorus.

² *Carperne* (carpi): folk bosiddende i den østlige del af det nuværende Rumænien.